

CONFERINȚA „NOTRE DIVERSITÉ CRÉATRICE”
ASUPRA RAPORTULUI COMISIEI MONDIALE
PENTRU CULTURĂ ȘI DEZVOLTARE, JABLONNA (POLONIA), 6–7 MAI 1997

I. În perioada 6–7 mai 1997 s-a desfășurat la Varșovia (Jablona Palace), conferința „Notre diversité créatrice”, cu participarea unor experți din cincisprezece țări. A participat, în calitate de Președinte al Comisiei mondiale pentru cultură și dezvoltare, dl Javier Pérez de Cuéller. Dezbaterile s-au concentrat asupra particularităților privind identitățile culturale ale țărilor Europei Centrale și de Est în contextul european, încercând să se elaboreze o poziție comună înaintea Conferinței generale UNESCO și a Conferinței interguvernamentale pe tematica politicilor culturale, care se va desfășura la Stockholom în 1998.

Dezvoltarea este un proces complex, care nu poate fi conceput ca un proces unic, uniform, liniar, lipsit de diversitate culturală, de experiență. Promovarea propriilor valori culturale duce, în același timp, la afirmarea valorilor universale.

Rezultatele dezbaterilor deschise se pot grupa pe mai multe teme distincte, strâns legate între ele.

Evaluarea Raportului Comisiei mondiale pentru cultură și dezvoltare a fost orientată spre practică pentru o mai bună identificare a problemelor și rolului său, sugerând arii pentru cercetări viitoare și recomandări concrete, detaliate pentru politicile culturale. România a prezentat, în intervenția sa, informații despre inițiativele naționale, regionale privind un dialog cultural internațional pe linie UNESCO. Din păcate, am fost printre puținele țări care nu au avut, la conferință, și un reprezentant din cadrul Ministerului Culturii.

Discuțiile concepute s-au concentrat asupra noțiunilor fundamentale de cultură, diversitate, pluralism, creativitate

și politică culturală. S-a subliniat, în Raport, faptul că există două sensuri ale cuvântului cultură:

– unul larg, cuprinzând întreaga viață a unui popor și valorile sale;

– altul restrâns, înțeles drept creativitate artistică.

Diversitatea culturală poate fi o oportunitate, dar și o provocare, ca și o sursă de dificultăți.

Se disting trei tipuri posibile de pluralism:

a) *ecumenic* – bazat pe sau căutând valori universale;

b) *haotic* – formând un caleidoscop relativist;

c) *de sectă* – bazat pe neîncredere, ură, excludere reciprocă, împărțind oamenii în „noi” și „dușmani”.

Puterea identității culturale non-etnice diferă dramatic de la un caz la altul, ea fiind neproblematică în statele stabile.

S-a afirmat că protecția moștenirii culturale trebuie să se concentreze mai degrabă asupra a ceea ce oamenii definesc și simt ca moștenire, decât să se impună anume ce trebuie protejat.

Problema eticii globale prezentă în Raport a fost criticată, ca fiind prea optimistă și aproape utopică. Ea servește ca bază de referință pentru un dialog intercultural.

II. Discuțiile referitoare la problemele și experiențele naționale și regionale

Relația între cultură și mediu este vitală, dar anevoioasă, mai ales în Europa de Est, unde se impune revenirea din starea de degradare a mediului.

Unele țări Est-europene se confruntă cu problema conservării culturii spirituale bogate, în condiții de sărăcie materială.

Inițiativa regională:

- rețeaua INTERNET regională;
- publicarea unei Enciclopedii de cultură Est-europeană.

S-a sprijinit ideea de rol crescând al politicilor culturale și de mass-media, o problemă fiind standardele indicatorilor culturali și metodele de măsurare a lor.

Politicile culturale trebuie deschise spre noi arii, legate, spre exemplu, de creșterea pluralizării societăților, combinată cu creșterea sofisticării tehnologiei din *media*.

Discuțiile au arătat că UNESCO trebuie să fie foarte atentă, pentru a produce rezultate folositoare la conferința de la Stockholm din 1998. S-a menționat că realizarea unor politici culturale este o sarcină foarte dificilă. În majoritatea țărilor democratice, rolul guvernului este foarte redus, iar activitățile culturale sunt inițiate și realizate de comunități sau asociații independente de artiști, sponsori etc.

Conferința de la Stockholm va trebui să elaboreze detalii folositoare și aplicabile, pentru a sublinia în mod adecvat bazele pentru activități culturale, și să sprijine un număr mare de oameni de cultură: artiști, scriitori, sponsori.

Secretariatul UNESCO ar trebui să stimuleze statele membre, pentru a-și îmbogăți și adânci agenda preliminară cu care se pregătește în vederea conferinței.

Conferința din Polonia, organizată de CNR UNESCO, a funcționat ca un forum pentru schimbul de informații și a dezvoltat un dialog viu între vecinii din regiune.

DANIELA POPESCU